

ANTAEUS

COMMUNICATIONES EX INSTITUTO ARCHAEOLOGICO ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE (KORÁBBAN: MITTEILUGEN DES ARCHÄOLOGISCHEN INSTITUTS DER UNGARISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN)

Alapadatok

Az Antaeus évente megjelenő periodika, amely angol és német nyelven közli a magyar és nemzetközi régészettudomány és társtudományainak fontos, új eredményeit. A tanulmányok terjedelme kötetlen, de a mondanivaló tömör és szabatos, mindennemű terjengősséget kerülő megfogalmazása kívánatos.

Kézirat

A beérkezett kéziratok megjelentetéséről az Antaeus szerkesztőbizottsága külső szaklektor bevonásával dönt. Az idegen nyelvi fordításokat a szaknyelvben is jártas, anyanyelvi fordítók készítik és ellenőrzik. A kéziratokat elektronikus formában fogadjuk el. A kéziratokért az MTA BTK Régészeti Intézetének nem áll módjában honoráriumot fizetni.

Formátum, szerkezet

Az évkönyv A4 formátumban jelenik meg, a szöveg egy hasábos, a lap alján lábjegyzetekkel, szöveg közé vagy táblákba szerkesztett rajzos és fotós ábrákkal, táblázatokkal, grafikonokkal, stb.

Korrektúra

A nyelvi javítások és a formai egységesítés befejezése után, a tördelés előtt a tanulmányokat pdf-formátumban még egyszer eljuttatjuk a szerzőkhöz, hogy az utolsó javításokat elvégezhessek. A javítást elektronikus vagy kinyomtatott formában kérjük visszaküldeni. Kérjük, adják meg az email-címüket vagy a levelezési címüket, ahova a korrektúrázandó változatot küldhetjük.

Különlenyomat

A szerzők a cikkükről pdf-változatban kapnak különnyomatot.

Általános szerkesztési alapelvek – Formai követelmények

Cím

A címben a szerző neve (keresztnév és családi név) KAPITALIS, a cím végig **BOLD KAPITALIS**, az első lap jobb felső sarkában „ANTAEUS évfolyam/év és oldalszám -tól – -ig” jelzi a megjelenés helyét, idejét és terjedelmét. Alcím adását kérjük mellőzni.

Kulcsszavak (Keywords – Stichwörter)

A cím után balra igazítva néhány kulcsszóban egy-másfél sorban össze kell foglalni a tanulmány legfontosabb jellemzőit – téma (a közlemény által tárgyalt régészeti objektum fajtája, vagy a tanulmány főbb jellemzője), korszak, hely sorrendjében.

Abstract

A kulcsszavak után néhány közérthető, rövid, tömör mondatban megfogalmazva ismertetni kell a tanulmány legfontosabb eredményeit. A német nyelvű tanulmányhoz angolul, az angolhoz németül készülnek a kivonatok.

Szöveg tagolása

A szöveg végső tipográfiai képét a kötet egységes rendszere érdekében a szerkesztők határozzák meg. A tanulmányon belül a nagyobb egységeket – egy sor kihagyással – középre rendezett kurzív alcím, a másod-alcímeket balra zárt, sorkihagyás nélküli kurzív; a harmad-alcímeket balra zárt sorkihagyás nélküli normál alcím jelöli.

Az alcímekre bontáskor kerülendők a számok és alszámok.

Az objektumok, sírleírások esetében az objektum vagy sír számát **balra zárt fett normál** cím emeli ki.

Szövegen belül csak nagyon indokolt esetben alkalmazunk kiemelést, de a tanulmány nyelvétől eltérő nyelvi kifejezéseket (görög, latin; angolban német, németben angol stb.) minden esetben kurziváljuk. Ugyancsak kurziválva, kerek zárójelbe téve tüntetjük fel az ábra, táblázat, diagram stb. hivatkozásait:

pl.: (*fig.*, *figs* illetve *Abb.*) vagy grafikonok és táblázatok (*Table* illetve *Taf.*), továbbá térképek (*Pl.*, *Pls*, illetve *Taf.*), stb.

Ábraanyag

Hangsúlyozottan kérjük, hogy az ábrákat, táblákat, diagramokat stb. ne szerkesszék be a szövegbe. Az ábrákat és a diagramokat az eredeti file-formátumot megőrizve (Excel, JPG, TIFF, Corel, AutocCad), külön file-ban kérjük elmenteni. A szövegszerkesztővel készített táblázatok beszerkeszthetők a megfelelő szöveghelyre, de külön file-ként is leadhatók. A szövegben egyéb technikai kelléket (pl. élőfej, két hasábra szerkesztett szöveg, táblázatba szerkesztett bibliográfia stb.) ne alkalmazzunk. Az ábrák módosításának, méretválttatásának jogát fenntartjuk. Az ábrán belüli feliratozáshoz a **Times New Roman** betűkészletet kérjük használni.

Az Antaeus tükörmérete: max. 22,5 × 14,5 cm, képalírás nélkül.

A tükörméretnél nagyobb ábrák leadását kérjük mellőzni, kihajtos ábrákat nem tudunk megjelentetni, indokolt esetben külön mellékletként, a borító belső oldalára ragasztott tasakban tesszük közzé a térképeket, nagy ábrákat.

Az ábrákat az eredeti fájl-formátumot megőrizve – a diagramokhoz és a táblázatokhoz hasonlóan – külön fájlban mentsek el. Indokolt esetben, és/vagy anyagi lehetőségeinkhez mérten színes képet vagy rajzot is közlünk. A digitalizált állományokat 300 dpi felbontásban készítsék el. Fénymásolatból szerkesztett ábrákat lehetőség szerint ne használjanak.

Idézési rendszer

Az idézett munkákra lábjegyzetben hivatkozunk. Ennek módja a következő: a szerző neve, a megjelenés évszáma *kurzív*, utána – **vessző nélkül** – az oldal- és ábrahivatkozás normál álló formátumban, a jegyzet végét ponttal zárjuk. A jegyzetekben az oldalszám, tábla, ábra stb. adatokat vesszővel tagoljuk, két eltérő hivatkozási címet pontosvesszővel választunk el egymástól. Abban az esetben, ha ugyanazon szerzőnek különböző években megjelent és/vagy több művét idézzük, akkor minden mű esetében kiírjuk a szerző nevét: *Müller 1964 19–21.*

Müller 1964 19–21, Abb. 15. 1, Abb. 17. 8; Kiss 1985 24, figs 5–6. 8, 10; Müller 1964 12; Müller 1965a 12; Müller 1965b 8.

Rövidített művek jegyzéke

Az idézett folyóiratok rövidítésének feloldását az *Abkürzungsverzeichnis – Abbreviations-jegyzék* tartalmazza, ami a kötetben a tartalomjegyzék után, összefoglalóan jelenik meg. A rövidítéseknél a Tulok-féle rövidítésjegyzéket (*ActaArchHung* 36 [1984] 333–384) követjük. Amennyiben az adott folyóirat ott hiányzik, kérjük a teljes folyóiratcímet és a megjelenés helyét is kiírni. Egyszer idézett folyóirat esetében azt az idézett művel együtt teljes címmel írjuk ki, többszöri idézés esetében a hivatkozott folyóirat rövidítésjegyzékbe kerül.

Az egyes tanulmányok végéhez csatlakozó irodalomjegyzékben mindazon munkák szerepeljenek, melyekre a lábjegyzetekben rövidített formában (szerző-évszám-oldalszám) hivatkoztunk.

Az irodalomjegyzékben a rövidített hivatkozás (*szerző(k) vezetékneve évszám*) után hasábba rendezve normál betűformával írva szerepel a rövidítés feloldása.

Kérjük a szerzőket, hogy a cikkeknel a kötetszám és kerek zárójelbe tett évszám – esetlegesen a szögletes zárójelbe tett megjelenési év – után a teljes terjedelempre

vonatkozó –tól –ig oldalszámokat adják meg, a két oldalszám között nagykötéjelet alkalmazunk.

A monográfiáknál a megjelenési helyet és évét zárjuk ponttal, gyűjteményes kötetek esetében a tanulmány kezdő és záró oldalszámai a megjelenés éve után, attól vesszővel elválasztva szerepelnek, amit szintén ponttal zárunk.

Trugly 1987 A. Trugly: Gräberfeld aus der Zeit des Awarischen Reiches bei der Schiffwert in Komárno. SIA 35 (1987) 34–78.

Vida 1999 T. Vida: Die awarenzeitliche Keramik I (6.–7. Jh.). VAH 8. Budapest 1999.

Kovács 1996 P. Kovács: Ásatások a százhalombattai római katonai táborban (Matrica) 1993–1996 (Excavations at the Roman military fort of Százhalombatta (Matrica) 1993–1996), in: I. Poroszlai (ed.): Ásatások Százhalombattán 1989–1995 – Excavations at Százhalombatta 1989–1995. Százhalombatta 1996, 43–55.

Az idegen karakterkészletű cikkek esetében a rövidítés latin betűs, a feloldás azonban már cirill, görög stb.

Burjakov 1975 Ю. Ф. Буряков: Историческая топография древних городов ташкентского оазиса (историко-археологический очерк Чача и Илака). Ташкент 1975.

Gyűjteményes köteteknél a szerkesztők neve után (Hrsg.), illetve (ed.), (eds) szerepel zárójelben.

Az auctороk bibliográfiája külön egységet képez.

Hivatkozás módjai és helye a szövegben

A szövegben a lábjegyzeteket abban az esetben, ha a hivatkozandó részt írásjel követi, az írásjel után helyezzük:

Keramik.²³

Keramik,⁵⁶

(fig. 14)⁴³ (fig. 14).⁴³ (figs 14–16).⁴³

A szövegben a saját ábrákra, táblázatokra, diagramokra stb. való hivatkozás zárójelben, dőlt betűvel az írásjelek elé kerül, rövidített formátumban csak az Abb., fig., figs, Taf. és Pl., Pls megjelöléseket alkalmazzuk.

Német nyelvű cikkeknel: (*Abb. 15. 1*). (*Tabelle 1*). (*Diagram 3*). (*Karte 3*). (*Taf. 11*).

Angol nyelvű cikkeknel: (*fig. 2. 4*). (*figs 14–16*). (*Table 1*). (*Diagram 1*). (*Plane 2*). (*Pl. 11*).

Ábraalírás

Az ábraalírások végére nem helyezünk írásjelet. Ha az ábrának önálló szerzője van, kérjük zárójelben közölni a fotós, rajzoló, számítógépes grafikus nevét. Ha sok ábrát ugyanaz az egy vagy két fotós vagy rajzoló készített, ajánlatosabb nevüket a legutolsó lábjegyzetben a köszönetnyilvánításkor felsorolni. Az ábrák jegyzékét kérjük a kézirat végét külön mellékelni.

Német nyelvű cikkeknel:

Abb. 3. Brunn am Gebirge (Niederösterreich) awarische Siedlung 1–3. Backglockenfragmente, 4–8. handgeformte Keramik, 9–15. auf der langsam rotierenden Drehscheibe gefertigte Keramik (Photo: T. Kádas)

Angol nyelvű cikkeknel:

fig. 1. 1. The well, 2. staves of the well, 3. inscription of the stave 9

Központozás

Az **idézőjel** használatakor minden esetben az adott nyelv helyesírási szabályait alkalmazzuk, a német nyelvű cikkekben „...”, az angol nyelvű cikkekben “...” .

Nagykötőjelet (–) az alábbi esetekben használunk:

- a) Több szerzős cikkek esetében a szerzőket szóköz-hosszú kötőjel-szóköz választjuk el egymástól: *Matuz – Szabó – Vaday 1998*   E. D. Matuz – J. J. Szabó – A. Vaday: ...
- b) A több kiadási hellyel rendelkező művek esetében a kiadás helyeit szóköz-nagykötőjel- szóköz választjuk el: *London – Budapest – Párizs 1997*.
- c) Kettős vezetéknevű szerző esetében azonban a két névrész között rövid kötőjelet alkalmazunk:
I. Bognár-Kutzián illetve N. Kalicz – R. Kalicz-Schreiber
- d) Időben és térben valamitől valameddig viszonyt kifejező helyzetekben szóköz nélkül:
  - Oldalszámok, ábrák, évszámok stb.: 9–11.
  - A német helyesírás szabályai szerint az évszázad (sorszám) megjelölés esetében, mindkét szám után pontot teszünk: 6.–7. Jahrhundert
  - Az angol nyelvű cikkekben felső kitevőt alkalmazunk: 4th–5th centuries
  - földrajzi nevek: Duna–Rajna–Majna-csatorna
  - korszakok: kelta–római továbbélés

„Rövid” kötőjelet (elválasztójelet/-) szóköz nélkül az alábbi esetekben alkalmazunk:

- a) A földrajzi nevek esetében, melyek nem 'tól-ig viszonyt' fejeznek ki: Ménfőcsanak-Kiserdei-dűlő
- b) Mind a betűkkel, mind a számjegyekkel írt számkapcsolatokban kötőjelet teszünk, ha a kapcsolat hozzátétőlegességet, vagylagosságot fejez ki: pl. A település lakóinak számát 800-900 főre becsülhetjük.

Az **égtájakat** ajánlatos teljesen kiírni, de katalógusban, sír- és objektum-leírásban, ahol amúgy is a minél tömörebb megfogalmazást javasoljuk, a rövidített változatot alkalmazzuk.

Leltári számokat az adott múzeum névrövidítése után írt számmal (a számok közötti pontok tapadnak) adjuk meg – ezt azonban csak igen indokolt esetben, s akkor is inkább összevontan, nem tárgyanként külön kérjük közzétenni. A múzeum nevének rövidítését az első említéskor oldjuk fel. XJM 53.2.2. (= Xantus János Múzeum, Győr)

Sorköz: Szövegben, lábjegyzetben, bibliográfiában szimpla sorköz, de a bibliográfiai tételek között egy üres sorközt hagyunk. Forrásidézeteknél, ha nem folyamatos az idézet, szögletes zárójelbe tett három pontot használunk: [...]

Személy és helynevek: A szövegben a személyneveket keresztnévvel együtt tüntetjük fel. Helynevek a folyószövegben: az adott ország nyelvén és lehetőleg a nyelv helyesírási szabályai szerint

1. ha a helynév a mai Magyarország területén található, akkor elsődlegesen magyarul szerepel, de első előfordulásakor zárójelben megadhatjuk fordítását a tanulmány nyelvén: pl.: Kis-Balaton (Klein-Balaton) Amennyiben az adott szónak nincs közkeletű, hivatalos fordítása, akkor nem fordítjuk le.
2. ha a helynév már nem Magyarország területén található, akkor elsődlegesen az adott ország nyelvén szerepel, zárójelben pedig régi és/vagy más nyelvű nevén. pl.: Bratislava (Pozsony/Pressburg, SK). Ebben az esetben kérjük az adott ország megjelölését is.

Tizedes törtek: a magyarban használt tizedesvessző helyett az angol nyelvű tanulmányokban ponttal jelöljük a tizedesjelet. A többjegyű számokat vessző vagy pont nélkül, hármas egységenként egy szóköz kihagyásával tüntessük fel. Pl. 2 000 000 000 km²

Antropológiai kormeghatározás: kurzív, kis kezdőbetűvel. Pl.: *infans I, senilis*

Közlésre csak a fenti formai feltételeknek megfelelő cikket fogadunk el, a teljesen más formátumú és hiányos adatokat tartalmazó tanulmányokat javításra visszaküldjük. Az elfogadott kéziratokat a megjelenésig őrizzük, majd a szerző kívánságára visszaküldjük. Az el nem fogadott kéziratokat nem őrizzük meg. Az Antaeushoz leadott kéziratokat a megjelenésig nem megengedett bármilyen más formában, interneten vagy CD-n terjeszteni.